

Westanders stora valenkät 2010

*”Bör riksdagen kräva att pr- och
lobbyfirmor öppet redovisar sina
lobbyinguppdrag?”*

1. Bakgrund och sammanfattning

Pr-byrå Westander genomförde den 21 maj – 10 juni 2010 en enkätundersökning ställd till 494 riksdagskandidater på valbar plats. Totalt deltog tretton aktörer ¹ i Stora valenkäten 2010 med sammanlagt 46 olika frågor. Westander deltog med följande fråga om lobbying:

”Det blir allt vanligare med professionella lobbyister, dvs konsulter som hjälper sina uppdragsgivare att påverka politiska beslut. Vad anser du om förslaget att riksdagen bör kräva att pr- och lobbyfirmor öppet redovisar sina lobbyinguppdrag?”

Bakgrunden till frågan är bland annat stämmobeslutet från Centerstämman 2009 om att Centerpartiet vill ”reglera förhållandet mellan förtroendevald och lobbyist, med tydliga krav på öppenhet och uppförandekoder. Sådana regelverk finns exempelvis i Europaparlamentet och den amerikanska kongressen.” ²

277 riksdagskandidater, 56 procent av dem som fått enkäten, besvarade frågan. Den höga svarsfrekvensen ³ beror sannolikt på att så många aktörer gått samman.

- 68,2 procent anser att det är ett bra förslag. (45,1 procent svarade ”Mycket bra förslag” och 23,1 procent svarade ”Ganska bra förslag”.)
- 14,8 procent anser att det är ett dåligt förslag. (4,7 procent svarade ”Mycket dåligt förslag” och 10,1 procent svarade ”Ganska dåligt förslag”.)
- 17,0 procent angav ”Tveksam/vet ej/vill ej svara”.
- Vänsterpartiets riksdagskandidater är mest positiva till förslaget (97 procent svarar ”bra förslag”), medan Kristdemokraternas riksdagskandidater är mest negativa till förslaget (31 procent svarar ”dåligt förslag”).
- Bland allianspartiernas riksdagskandidater anser 47 procent att det är ett bra förslag, medan 29 procent menar att det är ett dåligt förslag.
- Bland de rödgröna riksdagskandidaterna anser 90 procent att det är ett bra förslag, medan 1 procent menar att det är ett dåligt förslag.

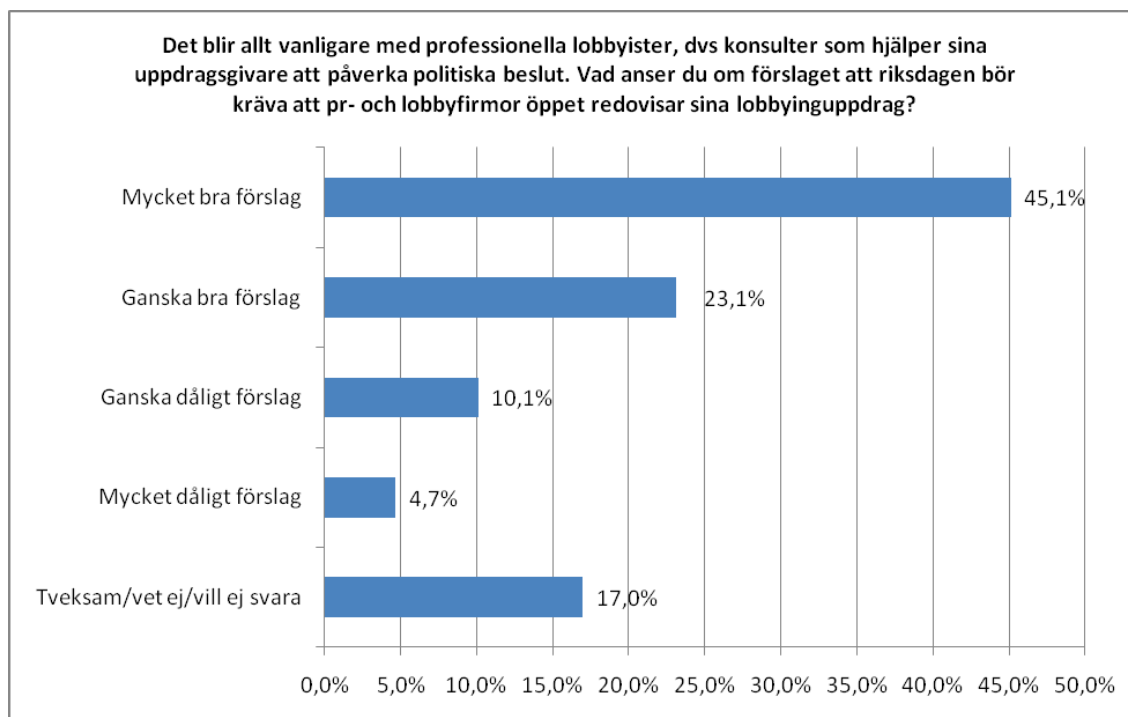
¹ Följande organisationer och företag deltog med frågor i Stora valenkäten: Diakonia, Folksam, HSB Riksförbund, Heaven or sHell, Hjärt-Lungfonden, Håll Sverige Rent, Journalistförbundet, Naturskyddsföreningen, O2, Statoil, Svensk Solenergi, Waldorflärarhögskolan och Westander.

² Partistyrelsens yttrande Riksstämman 2009, Område 5: Öppenhet – respekt för individen.

³ När TNS Gallup i mars 2009, på pr-branschföreningen Precis uppdrag, genomförde en opinionsundersökning bland riksdagsledamöter kring lobbying så svarade 102 av 349 riksdagsledamöter, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 29 procent.

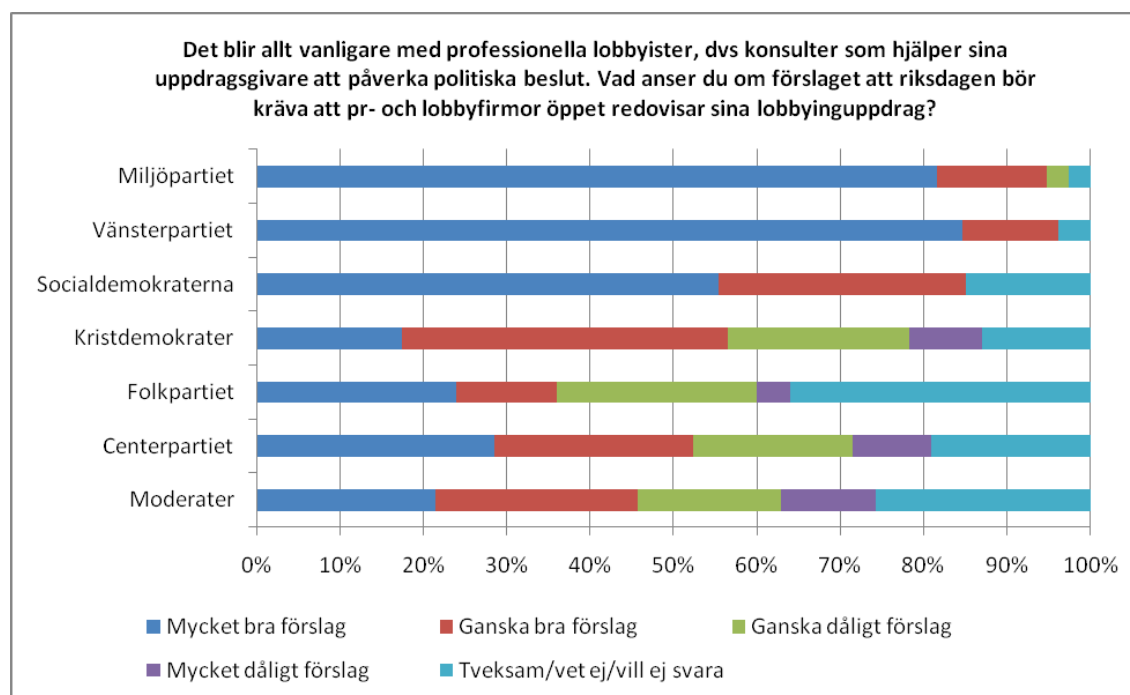
2. Enkätresultat

2.1. Samlat resultat

	Procent	Antal
Mycket bra förslag	45,1%	125
Ganska bra förslag	23,1%	64
Ganska dåligt förslag	10,1%	28
Mycket dåligt förslag	4,7%	13
Tveksam/vet ej/vill ej svara	17,0%	47
Svarande		277

2.2. Resultat fördelat per parti

I tabellen nedan redovisas svaren fördelade per parti i procent.

Svarsalternativ	M	C	FP	KD	S	V	MP
Mycket bra förslag	21%	29%	24%	17%	55%	85%	82%
Ganska bra förslag	24%	24%	12%	39%	30%	12%	13%
Ganska dåligt förslag	17%	19%	24%	22%	0%	0%	3%
Mycket dåligt förslag	11%	10%	4%	9%	0%	0%	0%
Tveksam/vet ej/vill ej svara	26%	19%	36%	13%	15%	4%	3%

I tabellen nedan redovisas svaren fördelade per parti i antal.

Svarsalternativ	M	C	FP	KD	S	V	MP
Mycket bra förslag	15	6	6	4	41	22	31
Ganska bra förslag	17	5	3	9	22	3	5
Ganska dåligt förslag	12	4	6	5	0	0	1
Mycket dåligt förslag	8	2	1	2	0	0	0
Tveksam/vet ej/vill ej svara	18	4	9	3	11	1	1
Summa	70	21	25	23	74	26	38

3. Metod: urval av riksdagskandidater

Fler än 5 000 personer kandiderar till riksdagen men bara 349 kommer att väljas in.

Westander gjorde i mars 2010 en värdering av vilka kandidater som var uppsatta så högt på en partilista att de bedömdes ha en rimlig chans att komma in i riksdagen. (Därutöver kan det komma in ett antal personer som inte är uppsatta på valbar plats, men som ”kryssas” in.) Följande kriterier användes för urvalet: i) Varje parti skulle representeras av minst en kandidat från varje valkrets. ii) Den procentuella fördelningen av mandat skulle i möjligaste mån motsvara resultaten i opinionsundersökningarna under februari 2010.

Det nuvarande antalet mandat per län under mandatperioden 2006-2010 låg till grund för den länsvisa mandatfördelningen. Det innebär att samtliga 349 mandat fördelades per län utifrån hur mandaten de facto har fördelat sig efter 2006 års val. Urvalet bygger med andra ord på samma länsvisa fördelning av fasta mandat och utjämningsmandat som under innevarande mandatperiod.

Därefter har varje läns mandat multiplicerats med 1,43 för att nå totalt 500 mandat. Sedan har varje läns mandat dividerats med respektive partis opinionssiffror i februari 2010 och därpå har dessa avrundats till heltal. I det fall där partier i små valkretsar enligt nuvarande opinionsläge inte får något mandat alls har ett mandat lagts på. Sammanlagt har det gett 504 mandat, vilket har föranlett att de två stora partiernas mandat (S och M) har minskats med två mandat vardera, baserat på avrundningar så att dessa ligger så nära det ursprungliga talet som möjligt.

Opinionsläget utgick från en så kallad poll of polls som sammanställts av Novus Opinion för Sveriges Radios Ekoredaktion. Detta väljarindex bygger på sammanvägda siffror från Demoskop, Novus, Sifo, Skop och Synovate under februari 2010. Vissa av partierna presenterar samma förstanamn på flera olika valkretsars listor. I de fallen inkluderades endast kandidaterna i de valkretsar där de är mantalsskrivna. Detta betydde sammantaget att Stora valenkäten 2010 sändes ut till 494 personer på valbar plats.

Svarsfrekvensen för frågan om ”öppen lobbying” fördelad per parti:

	Svarande	Totalt	Andel
Moderaterna	70	143	49,0
Centerpartiet	21	31	67,7
Folkpartiet	25	36	69,4
Kristdemokraterna	23	31	74,2
Socialdemokraterna	74	174	42,5
Miljöpartiet	38	49	77,6
Vänsterpartiet	26	30	86,7
Totalt	277	494	56,1
M, C, FP, KD	139	241	57,7
S, V, MP	138	253	54,5